

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchneré felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számíttatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt-térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pönteken délig beküldeni.

I. évfolyam.

Vasárnap 1892. évi július 17-én.

9. szám.

Előfizetési felhívás!

Midőn hét évvel ezelőtt a verseczi magyar nyelvterjesztő egyesület keletkezésekor városunk hazafias polgárságának felhívására a verseczi első magyar lapot megalapítottam ismerve városunk és vidékünk nemzetiségi viszonyait — őszintén megvallva nagyon kellett félnem attól, hogy vállalkozásom hajótörést fog szenvedni, s nem lesz oly organumunk, melynek segítségével, mint egyleti titkár elvtársaimmal egyetemben a kitűzött cél és eszmét felszinen tudjam vagy tudjuk tartani.

Akkori félelmem alaptalannak bizonyult. Közel 7 évig egy és ugyanazon czim alatt szerkesztettem első magyar lapunkat, melynek keletkezésekor olyanok voltak városi viszonyaink, hogy a lap kiadását oly helyre sodorták, honnan nem egyszer a legerősebb támadást nyerte sok hazafias és magyaros törekvés.

Városi viszonyaink azonban az utolsó években örvedetesen javultak. Nem kis küzdelembe került ugyan, de ki tudtuk vinni, hogy hírlapírói munkásságunk ellenesei fellett győzedelmeskedtünk, bizonyos, a körülmények által ránk erőszakolt igától megszabadultunk. Ki tudtuk vinni azt, hogy a magyar sajtónak s egy igazán magyar szellemenben szerkesztett lapnak Verseczen való fennmaradása biztosítva van.

Hogy miféle érdekeket szolgált és szolgál lapunk, s miképen felelt meg eddig céljának és rendeltetésének azt olvasóink elbirálására bizzuk. Ez alkalommal csak annak kijelentésére szoritkozunk, hogy feladatunkat teljesíteni, az olvasó közönség igényeit kielégíteni ezután is tehetségünkhöz mért erővel fogunk igyekezni s különös törekvésünk leendő lapunkat azon irodalmi és társadalmi színvonalon fentartani, mely azt elszigetelt helyzetében — az összes hazai vidéki lapok között hivatásánál fogva megilleti.

Közönségünk bizonyára ismeri azon nehézségeket, melylyel lapunknak meg kell küzdeni — s mert ösmeri méltányolni fogja, hogy éppen ezen küzdelem teszi szükségessé és lézagpótlóvá annak fentartását s kell az elébe tűzött hazafias cél érdekében erősödni; kitarással, csüggedetlenül és vállvetett erővel hódítani lépésről lépésre maga előtt a tért, győzelemre vezetni az eszmét, melynek megvalósítását legszentebb feladatúl tűzte maga elé.

Ezek előre bocsátása mellett bizalommal fordulunk a velünk együttérző nagy közönséghez, hogy szellemi támogatásukkal önzetlen munkálkodásunkat elősegíteni, a lapunk által képviselt eszmét erősíteni; tömeges előfizetéseikkel pedig fenállását biztosítani sziveskedjenek.

Perjéssy Lajos.

Versecz, 1892. július 15.

Alig telt el az iskolai szünetből pár hét, már is az ország minden részéből érkeznek levelek magyar nyelvterjesztő-egyesületünkhöz, melyekben közvetítésünket kérik arra, nézve, hogy kisebb nagyobb tanuló fiúk és leányok számára városunk, avagy vidékünkön cseregyermeket keressünk.

Azon hét év óta a mióta egyesületünk a magyar nyelv terjesztésének ezen legcélravezetőbb módjával foglalkozik közel 400 német és szerb cseregyermek elhelyezését közvetítette az alföldi magyar városokban, s bár néha elvéve merült is fel némi dyssonancia az egymást nem ismerő, s egymással beszélni nem tudó szülők közt, a legtöbb esetben, nem csak a fiúk és leányok sajátították el teljesen jól a magyar nyelvet, hanem a szülők közt oly benső barátság is létesült, melynek eredményei évtizedekre kihatnak.

Hányszor megtörténik, hogy a szegedi polgár kérdezősködik valamelyik verseczi német család után.

— „Húsz, huszonöt esztendővel ezelőtt X-Y családnál (igen jó népek voltak) voltam, mint cseregyermek, most már nekem vannak fiaim és leányaim, szeretném oda adni őket ahhoz a familiához, ahogyan nekik is volnának gyermekeik, a kiket ide lehetne hozni Szügedébe.

Tárcza.

Hulló lombok.*)

Írta: **Dongl János.**

Búsán süvöltő őszi lombok,
Csak hullatok, csak esetek!
Ne féljete, panaszt se mondotok,
Könnyet sem ejtetek értetek.
Oh, nem most látom én először
A ragyogó nyár temetését. . .
Meggzokta már az én szívem rég
A hervadást, a lomb esését!
Lelkemnek is volt fénye, lombja,
Nem volt az mindig egyedül,
Bár most már szárnyait bevonta
És téli vánkossára dült.
Ó is fűrdött úgy, mint ti, egykor
A napsugarak özönébe. . .
De fénynek, lombnak, napsugárnak
Most már örökre vége, vége!
Ne féljete, E hervadásnál
Dalomba bánat nem vegyül;
Szívembe sőt vigasztalás száll.
Hogy nem maradok egyedül.
Oh nem, hiszen ti majd kijöttök
Egy éji óra néma esendjén.
Sziromra hulltok, rám borultok
És betakartok lágyan, enyhén.

*) E napokban megjelent kötetből. Előfizetheti szerzőnél Lugoson; fűzött péld. 1 frt. 50 kr., kötöt 2 frt. 20 kr.

Hazatért.

A szép Gerendiné levelet kapott. Ez volt benne:

„Drágaságom!
Jer mielőbb, mert ölelő karokkal vár a ki téged nagyon szeret — a te urad —

Domokos.”

A szép Gerendiné halvány arca még halványabbá változott a levél olvasása után — izgatottan gyűri össze a papírt s eldobja messze. Fekete fűrtös fejét az asztalra hajtva, mormogja fogai közt: szegény ember.

Csak szegény ember! Miért szegény? Aztán mintha a távollevőhöz beszélne, suttog fogai között:
— Ne szeress, ne szeress! Miért is szeretnél? Hiszen nem én vagyok a legszebb leány, van nálam szebb is. Jó sem vagyok, jobb nálam a kő is. Szegény ember.

Anyja, egy öreg anyóka, ki egy pillanatban sirni és nevetni is tud, a mint épen akar, odamegy a szegletbe, fölveszi az eldobott levelet s visszamenve az ablakhoz, jól a világosság elé tartva, olvasni kezdi a nagy kerek beírtakat s folyton mormogja magában, roppant meghatottan: milyen szép, milyen szép?

Mikor végig betűzte egész az aláírásig, akkor mintegy vezényszóra hullani kezd a könyve a papírra s oda-oda pislogat leányára s boszankodik, hogy az még se akarja észrevenni az ő bánatát? Végre elérte célját, a leánya, nem is szánalomból,

hanem mert már unni kezdi a keserves zokogást, odafordul hozzá s nagy szeméit csodálkozva függeszti rá.

— Most miért sirsz anyó?

Az öreg asszony nem bír könyveivel, most úgy akarja, hogy sokáig folyon s válaszkép mormogja törőlvén a szót: Milyen jó ember! Milyen jó ember!

A szép asszony kedvetlenül elfordítja az arcát s nem is ügyel többet rá.

Bolondság! Asszony kell neki s én vagyok a hites felesége, haza akar csalogatni. Nem megyek. Dacosan integet szép arcával s fölhúzogítja vállait. Nem megyen. Az anyja pedig csak mormogja:

—Milyen jó ember! Milyen áldott jó ember!

Jó ember is volt Gerendi Domokos. S ha nem lett volna már deres a szakálla s nem húzódtott volna végig becsületes barna arczán egy pár redő s ha nem lett volna olyan átkozottul becsületes, a mi még szaporítja az éveket, akkor talán nemcsak szánni tudta volna Kerekes Eszter. Milyen volt az a más? Hogy csillogott a fekete szeme, hogy esküdtött a szája s hogy hazudott a szíve. Szébb volt, mint az ábránd. Ábránd! Ábránd! Ez a becsületes ember miért nem hagyta a gyalázatába, miért tolja föl rémnek azt a becsületes arczát s az a siró asszony miért nem állt közöttük, miért lágyította meg a sirásával, miért nem ütötte inkább, akkor talán ellenállott volna.

Rég volt — gondolkozunk másról.

Nem lehet. Kerekes Eszternek erről kell

Sok esetben sikerül is a magyar és németajkú honfitársak évtizedekig szunnyadt régi barátságát feleleveníteni, s nem egy esetben a gyermekek útján mindenféle és fajta üzletekbe is belefognak az öregek. Érdekes, mikor a verseczi német gyerek emlegeti a „magyar apját, vagy a magyar anyját” — avagy mikor az itt lévő tiszaparti gyerekek a „német apjuk”-ról beszélnek.

Tagadhatatlan azonban, hogy az iskoláztatás s a nyelvek elsajátíthatásának ezen sokak előtt „ósvi”-nak látszó módját az érdekelt szülők, még mindig nem használják fel oly mértékben, mint annak előnyei után várni lehetne. Harmincz, negyven s bizonyos években még több cseregyermek is megfordul ugyan évenként Verseczen, sajnálattal kell azt is konstatálnunk, hogy daczára a magyar nyelvterjesztő egyesületünk legnagyobb igyekezetének, daczára a helybeli német sajtó pártfogásának — minden évben 30—40 jelentkező s Verseczre törekvő magyar fiú és leány gyermeknek nem vagyunk képesek megfelelő helyet találni. Ez idén még szándékosan nem tettük közzé a napi lapokban egyesületünk szokásos évi felhívását, mert várnunk kell addig, míg a magyar királyi államvasutak igazgatóságához intézett, s a cseregyermek és azok kísérői számára kért leszállított árú vasúti menetjegyeket kérő folyamodványunk elintézését nem nyer — s mindamelltt naponként kapjuk már a cseregyermeket kérő leveleket.

A mit az oraviczabányai „Arany egyesület”-nek — úgy látszik Jókay koszorús írónk közbenjárására megadott néhai Baross Gábor feledhetlen miniszterünk, azt mi versecziek is hitetöleg megfogjuk nyerni, s ez esetben a cseregyermek forgalma valószínűleg még fokozottabb lesz.

Ez esetben azonban nagyobb appará-

gondolkozni mindig. Talán ezzel verte meg az Isten.

A levél kihullott az anyóka kezéből s ő lehajtva fejét, elaludt a lánán.

Az a levél! A szép Gerendiné még egyszer elolvassa figyelemmel végig s megint csak azzal végzi — szegény ember!

Majd megkísérte haragudni rá, mert joga van hozzá. Ha ő nem jött volna, akadt volna más, a ki férfi lett volna, nem pedig egy bábu. Fehér arcát elfutja a pir s indulatosan toppant lábával. Anyja fölrezen a zajra s vörösre dörzsöli szemét, hogy erőt vegyen rossz természetén.

Hja, az idő, az idő!

Odamegy leányához, előveszi azt a mosolygását, a mit csak ilyen különös alkalomra szokott föntartani, térdére ülteti, cizrogatja a kipirult arcát s igyekszik a komorságot lecsókolni róla.

— No galambkám, ugy-e, ugy-e? Szép levél! Aztán nem vetted észre, hogy sirt, mikor írta. Nedves volt a papiros. Ugy bizony nedves, sirt a szegény ember. Nagyon vár — ugy írja — ugy-e, ugy írja?

Eszter hajlithatlan akart maradni.

— Hadd várjon!

— No no galambkám, ne káromold azt a becsületes embert. Menj vissza hozzá, úgy vár mint a Messiást — menj vissza édes!

— Nem megyek. — Eltaszította az öreg asszony kezét.

Ne dédelgessen engem, nem vagyok én gyermek. Haggyon az útamra.

— Rossz az út galambkám, sok rajta a görgöngy, meg a sár.

— Ne bánja!

Leszakította magáról a karokat, melyek átfonva tartották derekát s öltözkedni kezdett. Vasárnapi ruhával cserélte föl a kopott köznapi, ünnepi kalapot tett föl a fejére s indulni akart. Az öreg asszony csak nézte a készületet, s most akár-mint is akart, nem tudott sírni.

tussal kellene dolgoznunk. Addig, míg az egész ügy egy két ember vallaira neheztül, ki ugyan lótt, fut, keres, kapacitál, addig alig ha fogjuk elérni a kívánatos eredményt.

Magyar nyelvterjesztő egyesületünk minden tagjának, s e város és vidék minden hazafiasan érző és gondolkodó polgárának, ki kellenne vennie e munkában a maga részét. Rá kell beszélni, meggyőzni, kapacitálni városunk és vidékünk nem magyarajkú lakosait, hogy gyermekeiket magyar városokba, magyar vidékekre küldjék, hogy az államnnyelvének ismerete mily szükséges, mily nagy előnyököt nyújt; és azzal, ha valaki megtanul magyarul, nem veszíti el nemzetiségét, sőt egy hatalmas eszközt nyer arra nézve, hogy saját hazájában, hol született és él minden irányban haladhasson.

Napi hírek.

A budapesti m. kir. honvéd törzstiszti tanfolyam hallgatói közül Görgey ezredes, volt Ludovica-akadémiai alparancsnok vezérlete alatt 12 százados törzstiszttelölt a mult csütörtökön Alibunárról délben városunkba érkezett. A terep megismerlése és harcászati feladatok megoldása után f. hó 19-én indulnak tovább.

Katonai áthelyezések. Zamabóri Miszich Árpád, m. k. honvéd-százados, Pécsről; — Szubich Ferencz, főhadnagy Egerből honvédezdünkhoz helyeztetett át. Benesch János, csász. kir. hadnagy Budapestről, Dr. Perjéssy Mihály, királyi alügyész hadnagy Szegedről — előbbi teltlegesítés, utóbbi pedig az előléptetési igény megszerzése végett — bevonultak. — Bálványi Tivadar, főhadnagy Pancsováról a pozsonyi 13-ik honvéd-gyalogezred 1-ső zászlóaljához. Szilágyi Gergely csendőrhadnagy Zilahról szakasparancsnokul Pancsovára; dr. Wenger Lipót czredorvos a pancsovai huszárszázadtól Nagy-Kikindára és Garay László főorvos Karánsebesről Pancsovára, az ottani huszárszázadhoz való beosztás mellett helyeztetek át.

Esküvő. Dr. Dajkovits István, tanult fiatalágunk egyik legrokonszenvesebb tagja f. hó 24-én fogja a gör.-kel. templomban óltárhoz vezetni Stefanovits Szilárd verseczi előkelő kereskedő és t. h. b. tag kedves leányát Me-

— És aztán gondolj reám, az édes anyádra. Mi lenne belőlem? Az én vén esontjaim alig bírnak már is. Koldulni menjek? Meghalok az úton. Pedig meg vagyok írva, hogy becsüld meg a te apádat és anyádat. Eszter, becsüld meg engem, megfizeti azt te néked az Isten. Menj vissza, Eszter. Ugy vár — azt írja — úgy vár. S ezek a vén esontok, meghalok az úton. Galambkám!

Mi lesz az anyjából? Az öreg anya ugy el-sirankozott s olyan kitartóan emlegette a vén esontjait s hívta biznysággal az Isten, hogy meghal az úton, — míg meglágyult a leány szíve. Visszament, odaérintette ajkait anyja hideg arcához, szemére húzta jobban a kalapot s kiindult az ajtón.

Lement a kert végeig s ott az elfelejtett kis ajton hagyta el a házat. Nem akart találkozni senkivel, szökött. Az emberek szeretnek szánakozni azon, kinek olyan halovány az arca. Pár száz lépésnyire folyt a Tisza s vízmentében haladva negyed óra alatt érte el a kompot. A vén révész egykedvűen pipázgatótt egy kövön s nézte a zavaros nagy vizet.

— Át akarok menni.

Az öreg ember szükségtelennek tartotta feladni, csak rámutat a vízre.

— Én mégis át akarok menni. Hát a komp?

— Nincs.

— Hol van?

— Hol fut az már? Viszi a víz.

Milyen jó asszony akar lenni Kerekes Eszter, hogy felfogadta megbecsülni az urát, visszamenni hozzá s nem hagyni el többé s mellette elfeledni a csalatközását, ápolni azt a sánta nyomorék gyereket, lenni szolgálójuk, csak azért, hogy ne az úton haljon meg az anja. Nincs, nincs menekvés! Kerekes Eszter nem lehet már becsületes asszony, nem engedi a víz, nem viszi át az urához. Leül a révész mellé egy másik kőre s bámulja azt a rut piszkos vizet s megrezen, amig egy nagyobb hullám hozzá csapja tajtékját a marthoz. Czudar víz!

lanie k. a. fogadja a szép pár legőszintébb gratulációkat.

Jászai Mari Verseczen. Nagy - Körösről vett értesülésünk szerint, a miskolczi színtársulat drámai személyzete Jászai Mari művésznővel e hó 22-én Verseczre érkezik. A társulat két előadást szándékozik itt rendezni, (22. és 23-án), amely alkalommal Angelot és Elektrát fogják előadni, tehát ép azokat a darabokat, a melyekben Jászai Mari fényes tehetségét leginkább érvényesíti. Előjegyzési ár a két estére: Alsó erkély és elsőrendű körszék 3 frt., felső erkély és II. rendű körszék 2 frt. A jegyek már most is kaphatók Kirchner J. E. özvegye felvételi irodájában. — Midőn e ritka műélvezetet nyújtó előadásra felhívjuk a színházlátogató közönség figyelmét, mit sem kételkedünk abban, hogy Versecz műpártoló intelligenciája fényes fogadtatásban fogja hazánk elsőrangú művésznőjét részesíteni.

Tiszt. Futó Zoltán, a temesvári ev. reform hitközség s a verseczi főkegyház szép tehetségű és közkedveltségnek örvendő fiatal lelkésze f. hó 21-én csütörtökön esküszik örök hűséget Mágori Vilma kisasszonynak, Mágori Mihály tekintélyes polgár, gőzmalom-igazgató bájós leányának. Násznagyok lesznek Ráday Gedeon gróf és Szabó János ev. reform. esperes. Az esketési szertartást Papp Imre hódmezővásárhelyi ev. reform. lelkész fogja végezni. A köntendő szép frigyhez a fiatal pár nagyszámu tisztelői velünk együtt kívánják, hogy állandó felhőtlen boldogság tegye azt számukra a sirig édessé.

Törvényhatósági közgyűlés tartatik holnap hétfőn, melynek tárgysorozata a következő lenend: 1. Polgármester június hónapi jelentése. 2. Törvények kihirdetése. 3. Brassó megye átirata az árvak utiadója ügyében. 5. Neukomm-féle alapítvány ügye. 6. Adóügyi tanácsos választása. 7. A város földvásárlása. 8. Tanácsi indítvány a gyermekkertek felállítására ügyében. 9. A róm. kath. egyházközség jelentése, hogy a főreáliskolánál hittanári fizetést beszüntette. 10. A szerb részen lévő legelők rendezésére kiküldött bizottság jelentése. 11. Weifert Károly főjegyző 4 heti szabadságot kér. 12. Bretenthaler Károly városi gyakornok kéri, hogy hosszabbittassék meg azon idő mely alatt minősítványát megszerezheti. 13. Reiser József rendőr nyugdíjasztása. 14. Hitelesítők választása.

A komp vonó kötele két erős árboczhoz van erősítve, a víz körülöleli az árbóczot s rázza erősen, úgy hogy rezeg és szól az erősen megfeszített köté mint egy megpendített húr. Az árbócz törzséhez vékonyka kötéllel egy csolnak van kötve, azt lökdösi a hullám ide-oda s nagyot koppan egy kő, mikor hozzá ütődik a nehéz fa rendes időközökben, mint egy óriás óra ketyegése. Primitív falusi jószág, de szükségből talán használható. Rámutat a csolnakra s oda fordul a révészhez.

Hát ez?

A révész fejét rázza s azt feleli, hogy az Isten nem szereti, ha tréfát íznek vele, s a Tisza pedig dühös.

Az asszony nagyon ragaszkodik ez egyetlen mentő eszméhez s oda nyomja erszényét az öreg kezébe. Az pár percig latolgatni látszik a kapott pénzt. Ha mind réz, még úgy is elég, de találkozik ezüst is.

— Menjünk.

Eloldja a csolnakfélét s megindulnak az árban. A Tisza haragszik. Az öreg göresösen tartja a kötelet s alig bir egy-egy lökést adni a járműnek s félve tekintget az ingó oszlop felé s morgogja magában szinte imádkozva; csak a túlsó partig.

A Tisza haragszik. Az oszlop már alig áll, csak a tövénél tartja egy kis laza, porondos föld, annak mindjárt vége.

— Csak a túlsó partig!

Egy nagyobb hullám neki veti a hátát az oszlopnak s az nagy loccsanással zuhan a vízbe. A vén ember reskető erőtlen kezével még jobban szoritja a kötelet, a víz tova ragadja s egyedül maradt a víz közepén, sodorva az áriól s csigának.

A szép Gerendyné kétségbeesetten néz szét, a sajkát örült gyorsasággal ragadja magával az ár, egyszer csak megbillen s a szép asszony iszonyú sikoltással elmerül a zavaros szürke vízben.

A Tisza haragszik.

Th. Z.

Zónaidő. Az egységes időszámításnak a közigazgatás minden ágában való érvényre emelése céljából a belügyminiszter felhívta Temes vármegye közönségét, hogy haladéktalanul tegye meg az intézkedéseket a végből, hogy az összes vármegyei és községi hatóságok, valamint az ezeknek alárendelt valamennyi hivatal és intézet folyó évi július hó 31-ől augusztus hó 1-ére virradólag a középeurópai egységes időszámításra térjenek át. Hogy az egységes középeurópai időről minden hivatal naponként pontos és megbízható tájékozást szerezhessen, a kereskedelmi miniszter intézkedett, hogy a hazai összes vasuti állomások, valamint a posta- és távirat-hivatalok naponként a középeurópai idő szerinti déli 12 órakor a budapesti meteorológiai intézettől pontos jelzést kapjanak. Egyébiránt az időnek a vasuti, illetőleg a posta- és távirat-állomásokon kívül a kereskedelmi miniszter engedélyének kieszközlése mellett az érdekelt külön jelző vezeték által leendő közvetítéséről saját költségükön gondoskodhatnak. Ezen rendelet Versecz város törvényhatóságának is megküldött.

Cseregyermekek keresztetnek. Özv. Vécsey Antalné K.-Szt.-Márton kis leányát kívánna városunkba cserébe adni. — Mindazok, kik gyermekeiket cserébe kívánják adni, sziveskedjenek Dr. Seemayer Károly, elnök, vagy Perjessy Lajos, főrealisk. tanár, egyleti titkárnal jelentkezni.

Szöllővessző vásárlás. A földmívelési Miniszterium elhatározta, hogy az egyes termelők-től fajtiszta amerikai és európai szőlővesszőket fog vásárolni. A jelentkezési ívek Vény János kerületi phylloxera-felügyelőnél Fehértemplomban ingyen kaphatók.

Uj rezidencia Karlóczán. Brankovics György szerb pátriárka Karlóczán a régi s már teljesen alkalmatlan palota helyett egészen új, megfelelő rezidenciát épített. Az új palota a modern igényeknek megfelelően 220.000 forint költséggel épül. Az ünnepélyes alapkövetétel a napokban ment végbe a pátriárka jelenlétében.

A fehértemplomi szerb dalárda a múlt hét fön tartotta meg fenállásának negyedszázados évfordulóját, mely alkalommal zászlószentelést is tartott. Az ünnepélyen a vidéki szerb dalárdák közül többen vettek részt.

Versecz hús-fogyasztásra vonatkozó hírnökbe, melyet a múlt heten közöltünk, hiba csúszott be, amennyiben az adatok nem egy félfévre, hanem csak egy hónapra vonatkoztak. A múlt félfévben 601 szarvasmarha, 864 borjú, 2463 disznó, 934 juh és 14.358 barány vágattak le Verseczen.

Noil Agost csillagászati világórája, mely a Billinger-féle „Hungária” vendéglőben látható igazan páratlan a maga nemében: valódi remeke az óráknak. Nem csoda bizony, hogy elkészítéséhez több, mint hét év kellett, melyet 2 évi tervezgetés, számítás előzött meg, így tehát nem kevesebb, mint 9 fáradságos év eredménye. A fiatal művész, ki Bierlingenből (Schwarzwald) való, e művével felül multa a strassburgi müster hirneves óráját. Maga az óra 3 és 1/2 m. magas, 3 m. széles. Erteke körülbelül 80.000 márka. Az óra nem csak a perczeket, másod perczeket, hanem az éveket, hónapokat és heteket is mutatja, még pedig a szökő évek szorgos tekintetbe vételével. A mű számítása a 1999-ik évig terjed. Az órán egy földgömb is van megerősítve, mely naponként megteszi az egyszeri fordulatot. Az óra nemcsak az illető hely idejét mutatja, a hol fel van állítva, hanem 16 mellék órán a föld nevezetesebb városainak pontos idejével is szolgál. A másodperczeket külön mutató jelzi. A perczeket angyal jelzi kis harangon. A negyedeket szintén angyal jelzi, de már két harangon. Az egész órákat pedig a halál. Midőn az első negyed hangzik, egy gyermek jelenik meg, midőn a második negyed, akkor egy ifjú s végre a harmadik negyed ütésekor egy férfi. Az egész óránál (negyedik negyednél) hajlott agg jelenik meg, a kinek már a halál úti az órá. Az órák ütésével megjelenik a 12 apostol és elvonul Krisztus előtt, meghajtva magukat a mester előtt, Judást kivéve. Reggeli és esti 6 órakor, 2 ajtó nyílik meg, melyen imádkozó barátok vonulnak ki, mialatt a harangozó harangoz. Ejjel az ör trombita szóval jelzi az órák számát, Három órakor a kakas váltja fel, mely napjában 3-szor kukorikol. Megjegyezzük még, hogy az óra egy zeneművel van összekötve, mely minden órában egy-egy szép darabot játszik. Deczember 31-én éji 12 órakor egy trombitás jelzi az új évet. Ezenkívül részletes csillagászati adatok is figyelhetők meg az órán. Hosszú volna e remek művet leírni, látni kell azt, csak úgy nyerhe-

tünk fogalmat róla. A legjobb lelkiismerettel ajánlhatjuk mindenkinek figyelmébe, mert igazán méltó a megtekintésre.

A Phylloxera fellépte O-Palánka, Uj-Palánka és Grebenác határában is hivatalosan konstatáltatott. Sokak megnyugtására azonban meg kell jegyeznünk, hogy az inficiált terület nem a futóhomokban, hanem az úgynevezett „homokos földek”-en van.

A Peronospora viticola az idén Délmagyarország összes szőlővidékein fellépett. Különösen az amerikai Jaquez szőlőt támadja meg. Saját érdekükben figyelmeztetjük tehát a birtokosokat, hogy a fecskendezéseket el ne mulasztják. — A peronospora viticola elleni védekezés módját tárgyaló füzet magyar és német nyelven kapható a fehértemplomi kerületi phylloxera felügyelősnél, mely bármily ez irányban hozá intézett kérdésre is készséggel válaszol.

Magyarság a délvídeken. A napokban a „B. H.” hasábjain egy igen érdekes statisztikai kimutatás jelent meg, melyből a délvídekre vonatkozó részt mi is átvesszük és adjuk azt a következőképen: „A hajdani Bánát és Bácsbodrogmege, szóval az ország déli részében van 14 város és pedig Szabadka, Temesvár, Baja, Zombor, Ujvidék, Versecz, Pancsova és 7 rend. tan. város névszerint Fehértemplom, Karánsebes, Lugos, N.-Beckerek, Nagy-Kikinda, Vinga és Zenta. Lakik bennük 325,281 lélek és pedig magyar 115.594 (35 5/10%), német 82.118 (25 2/10%), oláh 14.469 (4.47%), szerb 103.033 (31 6/10%), és ezenkívül 0.87% tót, 0.07% ruthen, 0.21% horvát, 0.03 század vend, 1.89% egyéb (ebben 3200 vingai polgár.) Itt ugyan a magyar elem számára nem dominál, mert az absolut többségtől távol áll, de az ő 35%-ával relatív mégis a legnagyobb, utána pedig a 31%-os szerb és 25%-os német elem adja meg e vidék színezetét, gyengén árnyalva a 4% oláh elemmel. E csoport lakossága az összes városi lakosság 13%-át teszi. Egy városra esik átlag 23.234 lélek, ha nem is annyi, mint az Alföld magyar részén, de mégis jóval nagyobbak a városok, mint a többi részekben. Tizezren felül van e csoportban 11 város, ebből pedig a 20 ezren felül van 8, ismét ebből a 30 ezren felül van kettő, u. m. Szabadka (72.737 lsz. 52% magyar, 43% szerb) és Temesvár (39.884 lsz. csak 26% magyar, 55% német. 9% oláh és 3% szerb). Említendők még Zenta (25.275 lsz. 89% magyarral), Fehértemplom (9041 lsz. 66% német és csak 6% magyarral) és Zombor (26.435 lsz. 65% szerbvel és csak 23% magyarral).

A „Délmagyarsági Kárpát-Egyesület” legutóbbi választmányi ülésében elhatározta, hogy augusztus hó 14-én és 15-én kirándulást rendez vasúton Báziasra, onnan hajón a Vaskapuhoz, Ada-Kaléhré és Herkulesfürdőre. Itt aztán kezdetét veszi a kirándulás második része. A társaság ugyanis kocsin Bozovicsra és Aninára megy. Terveznek augusztus 6-ra egy harmadik kirándulást is, mely 6-7 napot venne igénybe; ennek végcélja az erdélyi Retyezat hegység volna. A rendezéssel Roly mássy titkár és Csasznek József választmányi tagot bízták meg. Az augusztus 14-iki kirándulás első felében résztvevő személyenként 12 forintot fizetnek; a kirándulás mindkét felében résztvehetni 21 forintért. Ebben az élelmezés nincs beleértve, kivéve az étkezés a hajón. — A választmány egyébként örvendetes tudomásul vette, hogy az egylet jelenleg 17 alapító és 240 rendes taggal bír. A választmányt a következő új tagokkal egészítették ki: Csasznek József, Schmidt N. Topletzen, dr Dengi János tanár és szerkesztő Lugoson és Poroszkay Béla megyei főügyész N.-Beckereken.

(Piaczi árak Verseczen). A múlt csütörtökön f. hó 9-én a következők voltak a piaci árak: Búza legjobb 7 frt. 50 kr., középserű 7 frt. 30 kr., Kétszeres legjobb 7 frt. 50 kr., középserű 6 frt. 80 kr., Rozs legjobb 6 frt. 80 kr., Árpa legjobb 4 frt. 20 kr., középserű 4 frt. — kr., Zab 4 frt. 80 kr., Kukoricza 4 frt. — kr., Marhahús 58 kr., Disznóhús kilója 46 kr., Czukor 48 kr.

Vasuti menetrend. Fehértemplomról: érkezik: 5.30 reggel, 1.03 délben és 6.11 este. Temesvár felé indul 5.36 reggel, 1.07 délben, 6.35 este. Temesvárról érkezik: 7.23 reggel, 2.08 délben és 10.02 este. Fehértemplom felé indul: 7.31 reggel, 2.12 délben, 10.08 este. Nagybecskerekéről érkezik: 11.59 délben, 9.37 este. Beckerek felé indul: 5.50 reggel, 2.20 délután. Jaszenováról Oraviczára indul: 8.15 reggel, 3 délután, 10.45 este. Oraviczáról Jaszenova felé indul: 3 éj-jel 10.40 délelőtt, 3.35 délután. Temesvárról

Arad felé indul: 8 reggel, 1.11 délben. 8.15 délután. Vojtekről Német-Bogsán felé indul 7 reggel, 9.15 este.

Szerkesztői levelezés.

Dr. B—a Sz—a, Délblát. Kivánságodhoz képest intézkedtünk. Azóta már meggyőződhetél róla. —

Y—s, Temesvár. Pár nap mulva minden bizonynyal ott lesz. Most már teljesen kész, B—t üdvözljük.

Irodalom.

Az E. M. K. E. daloskönyve. Két éve, már hogy az E. M. K. E. hazafias és üdvös működési körébe felvette az ének, különösen a magyar népdal gyűjtését, terjesztését, ápolását. Fontos dolog ez kultupolitikai szempontból, mert a magyar népdal éneklése nem csekély mértékben hat a nemzeti érzés emelésére. Czélul tűzte ki magának az egylet, hogy a számtalan dalos körben énekelni szokott magyar szövegű, de német dallamokat, amennyiben lehet, kiküszöbölje, és hogy helyettük szép, tiszta magyar dalokat énekelhessenek. A dalgyűjtemény szerkesztésénél Deák Gerő lett megbízva, ki a művet már el is készítette. A birálat egyhangú elismeréssel nyilatkozott a munka felől. A gyűjteményben fel vannak véve vallásos tartalmú énekek, persze dogma nélküliek, gyászdalok, nemzeti hazafias dalok, népdalok, vegyes dalok, tréfás egyveleg és hazafias indulók. A dalok feldolgozása könnyebb modorban van tartva, és részint kettős, részint hármass hangra van átírva. Ép azért a kezdő daloskörök, de különösen nép- és polgári iskolák számára nem eléggé ajánlhatók. Az ára pedig oly csekély, hogy mindenki által könnyen megszerezhető. A 270 oldalra terjedő mű ára finom papírra nyomva, füzve 80 kr. Lampel Róbert könyvkereskedőnél. Melegen ajánljuk e munkát, hazafias közönségünk figyelmébe, mely augusztus hó folyamán hagyja el a sajtót.

Házeladás.

Méltóságos gróf Keglevich Gyuláné, nagyszámi uradalmához tartozó kúriaudvar, mely N.-Zsámközség három legnépesebb utcájára nyílik és kataszter szerint 3⁴⁰⁸/₁₆₀₀ kat. holdat foglal magában, eladásra bocsátatik. Van rajta egy 11 osztályból álló ürülak, egy nagy magtár, mely nagyobb ipar vállalatra is alkalmas, 2 melléklakház, 3 istálló, kocsiszín és egy kukoriczakaréka. Közlebbi értesítést ad:

Nsg. gróf Keglevich Gyuláné
n.-zsámi uradalmi intézője.

Legjobb szer szeplő,

ragya, májfoltok, pattanások s más bőrkiütések ellen egyúttal óvszer a fény, szél és nap ellen a

Küchler-féle kipróbált arczenőcs.

Ezen arczenőcs ártalmatlan anyagoknak tudományos elveken alapuló és szerencsésen sikerült vegyülete. Kötőanyagú s bármily hosszú ideig is eltertható anélkül, hogy megavasodnék; minélfogva a kereskedésben sokszorosan előjövő **kéz- és arczenőcsökkel** össze nem tévesztendő.

Egy köcsöz ára 30 és 50 kr.

Arczenőcs-szappan

Kitünően tisztít, a bőrt gyengéddé teszi és felírissíti, s emélfogva a kendőző asztalok elmaradhatlan szappanja.

Egy darab ára 50 kr.

Dr. Steiner-féle arcpaszta. Egy tégely ára 50 kr.

Dr. Horovitz általános szeretetben részesülő arcpomádéja, frissítölég hat a bőrre, azt gyengéddé teszi, tisztítja és simítja, mely által a szeplők, májfoltok és más bőrkiütések eltűnnek. — Egy tégely ára 1 frt.

Dr. Horovitz kitünő haj-olaja, a fejbőr javítása és erősítésére. A legelső szer nagy betegség után, bekövetkezni szokott hajhullás ellen, mivel a hajgyököket helyrehozza. — Egy üveg ára 87 kr.

Kapható:

Küchler Béla

„A megváltóhoz” ezimzett gyógyszerárában Verseczen.

Postával naponta szállittatik.

A hires
világ-óra

kiállítása tegnap szombaton nyitott meg
a Billinger-féle „Hungária“ vendéglőben, városkert-útcza.

Előadások tartatnak naponként délelőtt 10, 11 és 12 órakor — délután 3, 4,
5, 6 és 7 órakor.

Bemeneti díj:

I. hely 30 kr., II. hely 20 kr. — Gyermek és katonák
örmestertől lefelé a bemeneti díj felét fizetik.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

újságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, bali meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrassy-sétány és az iskola-útcza sarkán lévő Kádits-féle házban van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVI. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.